

Nacti namque occasionem, quæcumque voluerint efficiunt. Si verò aberrauerint, rem in fortunam relictens, supplicio se liberabunt. Accusatoribus igitur ex huiusmodi rebus veniæ locus auferendus est, sicuti antea dictum est. Multorum malorum causæ aduersatiorum facinora per exaggerationes demonstranda sunt. Species igitur accusandi perficitur ex his partibus. Defendendi autem species tribus præceptis constat. Aut enim defensori ostendendum est, se nihil eorum, quorum accusatur, patrauisse. Aut si cogatur fateri, enitendum est, vt gestum à se negotium & legitimum, & iustum, & honestum, & publicæ vilitati vsui esse ostendat. Si hoc autem ostendere nequiverit, aut in imprudentiam, aut in fortunam gesta negotio conferens, & iacturas ab his profectas, quàm minimas ostendens, vt sibi ignoscatur operam dabit. Iniuriam autem, & imprudentiam, & casum ita definitas, quod ex meditatione mali fit qui priam, id iniuriam ponere, inquis oportere pœnas maximas in huiusmodi rebus capere. Quod verò per ignorantiam detrimenti quid agitur, imprudentiam esse dicendum est. Quod autem non sponte, sed aliena potius vi, aut fortuna quadam nihil eorum, quæ rectis consiliis administrata sunt, perficit, casum esse ponendum est. Diciturque iniuriam inferre, malorum esse hominum proprium: imprudenter verò delinquere, & circa rem gerendam aduersam fortunam pati, non esse sibi priuatum modò, sed commune & ipsorum iudicum, & aliorum quorumque hominum. Coactus autem ex huiusmodi causis quid fateri, vt tibi ignoscatur precabere, & vt per imprudentiam, casumque delinquere tibi cum auditoribus ipsis commune esse ostendas, studebis. Oportet autem defensorem vndique intueri, quibus in criminibus leges supplicia iussere. Iudices verò ipsi pecunias puniunt. Et cum lex supplicia iussit, demonstrandum erit aut omnino nihil patrauisse, aut legitime, iustèque fecisse. Cum iudices verò constituti fuerint punitionis aestimatores, rursus eodem modo haud dicendum est, quod hæc non egerit, sed elaborandum est potius vt ostendat, se paruo detrimento aduersarium affecisse, & inuitum deliquisse. Ex his igitur, atque similibus, accusando, defendendoque verba suppediabitur: reliquum est, vt iam quæ rationis speciem pertractemus.

A κατωρθώσαντες ἄλλο γὰρ, ἢ ἄλλο ἀν' ἐθέλωσιν ἁποφύξασιν. ἄποτυχεῖν δὲ, φάσκοντες ἢ τυχερίαν, τιμωρίαν ἔχει ὑπέξοισι. τοῖς ἄλλοις ἁποφύξασιν, ἐν τῷ τοιούτῳ ἢ συγγνώμην παρελαβεῖται, καὶ ὡς περὶ ἄλλων εἴρηται, διὰ τῆς αὐτῆς ἡσσαν πολλῶν ἀπὸ κακῶν τὰ τῶν ἐναντίων ἔργα δεικτέον. τὸ ἄλλο οὐκ ἁποφύξασιν εἶδος, διὰ τῆς μεθ' ἁποπλάττει τούτων.

B τὸ δὲ ἁπολογητικόν, διὰ τριῶν μεθόδων συνίσταται, πόθεν αὐτὸς ἁπολογησάμενος, ἢ γὰρ ἀποδεικτέον τῷ ἁπολογουμένῳ ὡς οὐδὲν τῶν ἁποφύξασιν ἁποφύξασιν ἔπαυσε, ἢ ἐὰν ἀναγκάζονται ὁμολογῆναι, πειρατέον δικηνοῦν ἔννομον καὶ δικηνοῦν, καὶ καλὸν καὶ συμφέρον τῇ πόλει τὸ πειραθῆναι. ἐὰν δὲ μὴ τῆς δυνάμει ἀποφύξασιν, εἰς ἀμάρτημα, ἢ εἰς ἀτύχημα ἀγνοῦντα τὰς ἀμάρτησας, ἢ μικρὰς τὰς βλάβδας ἀπὸ αὐτῶν χροῦσθαι ἁποφύξασιν, συγγνώμην τυχερίαν πειρατέον. ἀδικίαν δὲ καὶ ἀμάρτημα καὶ ἀτύχημα ἀν' ἀδικίαν, ἢ εἰς ἀτύχημα ἀγνοῦντα κακῶν τι ποιεῖν, ἀδικίαν τῆς πόλεως, καὶ φάσκει δὲ τῆς τιμωρίας ὅτι τοῖς τοιούτοις τιμωρίαν λαμβάνειν. τὸ δὲ ἀν' ἀγνοῦντα βλάβδας πειρατέον, ἀμάρτημα ἔστι φατέον. τὸ δὲ μὴ δὲ ἑαυτῶν, ἀλλὰ δι' ἑτέροις πινασ, ἢ διατύχην μὴδὲν ὀπιτεῖν τῆς βουλεύσασιν καλῶς, ἀτυχεῖν τῆς πόλεως, καὶ φάσκει τὸ ἄλλο ἀδικίαν ἔστι τῆς πόλεως ἀδικημάτων ἴδιον. τὸ δὲ ἐξ ἀμάρτησας καὶ περὶ τὰς ἀμάρτησας ἀτυχεῖν, ἢ μόνον ἔστι ἑαυτῶν ἴδιον, ἀλλὰ καὶ κοινὸν καὶ τῶν δικηνοῦντων, καὶ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων. ἀξίου δὲ συγγνώμην ἔχει ἀναγκαστέον τι ὁμολογῆναι τῶν τοιούτων ἀπῶν, κοινὸν τοῖς ἀκούοις ποῖν τὸ ἀμάρτησασιν καὶ τὸ ἀτυχεῖν. δὲ δὲ τὸν ἁπολογουμένον πάντα θεωρεῖν, ἐφ' οἷς τῆς ἀδικημάτων οἷον τῆς πόλεως τιμωρίας ἐπαξίον, καὶ οἱ δικηνοῦντες ζημίαν τιμῶσι. καὶ ὅταν ὁ νόμος οὐκ εἴη τῆς τιμωρίας, δεικτέον ὡς ἐποίησεν τὸ παράπαν, ἢ ὡς ἔννομα καὶ δικηνοῦντα ἐποίησεν. ὅτε δὲ οἱ δικηνοῦντες κατεστήσασιν τιμῶν τῆς ζημίας, ὁμοίως πάλιν οὐ φατέον, ὅτι ταῦτα ἐκ ἐποίησεν, ἀλλὰ μᾶλλον μικρὰ βλάβδας ἄλλων τῶν ἐναντίων, καὶ ἀκούσασιν ἁποφύξασιν πειρατέον. ἐν τούτῳ ἄλλο οὐκ καὶ τῶν τοιούτων ὁμοιοῦσιν, ἐν ταῖς ἁποφύξασιν καὶ ἐν ταῖς ἁπολογίαις ἀποφύξασιν. λέγεται δὲ ἡμῶν ἔστι διεξελθεῖν τὸ ἐξεταστέον εἶδος.